

บทที่ 4

การระบุนชนชั้นนำ

การศึกษา “ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชน : ศึกษาเปรียบเทียบองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ประเด็นของการศึกษาประการสำคัญคือ การศึกษาว่าใครหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นชนชั้นนำของชุมชน และบุคคลเหล่านั้นดำรงตำแหน่งอะไรบ้าง ส่วนวิธีการศึกษาที่จะให้ได้มาซึ่งตัวชนชั้นนำนั้นก็มีการศึกษาอยู่หลายวิธีด้วยกัน ตามแนวความคิดพื้นฐานของวิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนดังที่ได้กล่าวรายละเอียดมาแล้ว กล่าวโดยสรุปแล้ว แต่ละแนวความคิดมีจุดเด่นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนอยู่ทั้งสองแนวทางดังที่กล่าวมาแล้ว

สำหรับวิธีการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งตัว “ชนชั้นนำ” ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำวิธีการระบุตัวชนชั้นนำ 3 วิธีการ คือ วิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยการพิจารณาจากชื่อเสียง (reputational technique) ผู้ศึกษาได้นำวิธีการนี้มาใช้เป็นวิธีการแรกในการศึกษาด้วยเหตุที่ว่า วิธีการนี้ประชาชนภายในชุมชนที่ทำการศึกษาคือผู้กำหนดเลือกขึ้นมาเองว่า มีใครบ้างเป็นชนชั้นนำในสายตาหรือความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่อยู่ร่วมกันในชุมชน ดังนั้น วิธีการนี้จึงมีผู้ศึกษาจึงไม่มีส่วนในการระบุเลือกตัวชนชั้นนำของชุมชน และวิธีการนี้ยังสามารถคำนวณน้ำหนักคะแนนผลของการระบุตัวชนชั้นนำได้ ซึ่งจะนำไปศึกษาผลต่อการได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำต่อไปได้

สำหรับวิธีการที่สองที่นำมาใช้เป็นวิธีการศึกษาคือ วิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่ง (positional technique) ผู้ศึกษานำวิธีการนี้มาใช้เป็นลำดับที่ 2 ซึ่งนั่นก็หมายความว่า หลังจากใช้วิธีการที่หนึ่งแล้ว ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการนี้มาใช้เป็นลำดับที่ 2 ซึ่งนั่นก็หมายความว่า หลังจากใช้วิธีการที่หนึ่งแล้ว ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้ว่ามีตำแหน่งอะไรบ้างที่เป็นตำแหน่งสำคัญภายในชุมชน การกำหนดดังกล่าวเพื่อการตรวจสอบว่าชนชั้นนำที่ได้รับการระบุจากประชาชนนั้นเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งอะไรบ้าง และตำแหน่งนั้นมีความสำคัญต่อประชาชนภายในชุมชนมากน้อยเพียงใด และมีผู้ดำรงตำแหน่งคนใดไม่ได้รับเลือกเป็นชนชั้นนำบ้าง ขณะเดียวกันก็ดูว่าชนชั้นนำคนใดบ้างที่ไม่ดำรงตำแหน่งอะไรเลย จึงกล่าวได้ว่าวิธีการนี้เป็นการระบุตัวชนชั้นนำที่สนับสนุนวิธีการที่หนึ่งด้วย อย่างไรก็ตามวิธีการระบุชนชั้นนำทั้งสองวิธีเป็นวิธีการศึกษาโครง

สร้างอำนาจของสำนักชนชั้นนำนิยมที่มีแนวความคิดที่ว่าชนชั้นนำของชุมชนก็คือ บุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นบุคคลที่ครอบครองตำแหน่งที่สำคัญของชุมชนไว้

วิธีการที่สามที่นำมาใช้ศึกษาคือ วิธีการระบุดชนชั้นนำ โดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision-making technique) วิธีการนี้มองถึงตัวชนชั้นนำคือ บุคคลที่เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือแสดงตัวว่ามีอำนาจ มีอิทธิพลเหนือการกำหนดนโยบายของชุมชน การระบุดชนชั้นนำโดยวิธีการนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการระบุดชนชั้นนำโดยการให้ชนชั้นนำที่ผ่านการเลือกจากการระบุดชนชั้นนำจากประชาชน เป็นผู้ระบุดชนชั้นนำในลักษณะที่ทำให้ชนชั้นนำของชุมชนเป็นผู้เลือกกลุ่มผู้ร่วมงานหรือร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายหรือทำกิจกรรมของชุมชน และจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล การประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน ตลอดจนความสัมพันธ์ทางสังคมของชนชั้นนำแต่ละคน จากการใช้วิธีการระบุดชนชั้นนำโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวิธีการดังกล่าว เป็นวิธีการระบุดชนชั้นนำที่สนับสนุนวิธีการระบุดชนชั้นนำวิธีที่หนึ่งและวิธีการที่สอง ผลของการระบุดชนชั้นนำทั้งสามวิธีการดังกล่าวจะทำให้การระบุดชนชั้นนำในการศึกษาครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

สำหรับการนำเสนอผลการระบุดชนชั้นนำนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอด้งรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการระบุดชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ

จากการใช้วิธีการระบุดชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ โดยการใช้แบบสอบถาม และคำนวณคะแนนตามขั้นตอนสามารถแสดงผลการศึกษาดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนครั้งการระบุนำหนักคะแนน อันดับที่ ของชนชั้นนำที่ได้รับ การระบุนำ โดยประชาชน และโดยชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราชญ์

ชื่อ	ระบุโดยประชาชน			ระบุโดยชนชั้นนำ		
	จำนวนครั้ง	คะแนน	อันดับที่	จำนวนครั้ง	คะแนน	อันดับที่
นายครรชิต อ่วมกิจโพธา	38	161	1	8	33	1
นายเอนก คล้ายเพ็ญ	36	137	2	7	21	2
นายเฉลิม แจ่มสว่าง	32	112	3	5	20	3
นายบุญมาก บุญช่วย	27	83	4	5	18	4
นายสุเทพ เขียดตั้ง	20	62	5	4	12	6
พ.ศ.ด.วิจิตร ชาตกิจเจริญ	18	42	6	5	14	5
นายตะมุล บุญช่วย	17	37	7	3	9	8
นายชันชารัฐ แจ่มสว่าง	16	28	8	4	10	7
นางอรอนงค์ แป้นโก้ว	13	22	9	3	4	9
นางสาวชนิดา มานิตกุล	10	18	10	3	4	10
นายสุนทร คล้ายคลึงดี	4	12	11	1	1	12
นายวิเศษ เทียบเครือ	3	9	12	1	2	11
นางศรีพลา สังข์สุข	2	6	13	1	1	13
นายโพยม บุญทอง	3	4	14	-	-	-
นายเกษม หินแก้ว	1	1	20	1	1	14
นายอวรณ์ เปลี่ยนสี	1	2	18	-	-	-
นายประจวบ อิ่มทั่ว	2	3	15	-	-	-
นายเหมือน อินมี	1	3	16	-	-	-
นายจิตรกรรม อิ่มละม้าย	2	3	17	-	-	-
นายสิทธิศักดิ์ เปลี่ยนสี	1	1	21	-	-	-
นายวีระ หัตถกรรม	1	2	19	-	-	-
นายอำนาจ โถแก้ว	1	1	22	-	-	-
นางสาวอัมพวัน ธนะสมบัติ	1	1	23	-	-	-

จากตารางผลการศึกษาพบว่า ในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปรางมีบุคคลที่ได้รับเสนอชื่อเป็นชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราง มีจำนวน 23 คน มีนำหนักคะแนนจากสูง-ต่ำตามลำดับ และเมื่อจัดกลุ่มชนชั้นนำโดยการใช้วิธีการทางสถิติในการจัดลำดับกลุ่มประเภทของบุคคลออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการจัดแบ่งกลุ่มเกรดคะแนน ที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ระดับ 0.90 และช่วงชั้นระหว่างแต่ละเกรดมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ระดับ 1.1

ผลจากการใช้มาตรฐานดังกล่าวข้างต้นปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับสูงคือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด A ซึ่งคะแนนอยู่ในช่วงตั้งแต่ 78.49 คะแนน ถึงคะแนนสูงสุดคือ 161 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ของบุคคลที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับต่ำ คือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด B ซึ่งมีคะแนนอยู่ในช่วงตั้งแต่ 16.72 คะแนน ถึง 78.49 คะแนน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 ของจำนวนผู้ที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด ส่วนบุคคลที่ได้รับการระบุคะแนนในระดับเกรด C ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่า 16.72 คะแนน การศึกษาครั้งนี้จัดเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำทั้งหมด ดังนั้นชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราง มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ซึ่งมีรายนาม คะแนนและลำดับที่ของการได้รับการระบุโดยพิจารณาจากชื่อเสียงจากการระบุของประชาชน ดังปรากฏตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 รายนาม คะแนน ลำดับของชนชั้นนำที่ได้รับการระบุโดยประชาชน และโดยชนชั้นนำในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราหมหลังการใช้วิธีการทางสถิติในการจัดลำดับกลุ่ม

รายนาม	ระบุโดยประชาชน		ระบุโดยชนชั้นนำ	
	คะแนน	ลำดับ	คะแนน	ลำดับ
นายครรชิต อ่วมกิจโพธา	161	1	33	1
นายเอนก คล้ายเพ็ญ	137	2	21	2
นายเฉลิม แจ่มสว่าง	112	3	20	3
นายบุญมาก บุญช่วย	83	4	18	4
นายสุเทพ เขียดิ่ง	62	5	12	6
พ.ต.ต.วิจิตร ชาติกิจเจริญ	42	6	14	5
นายละมุล บุญช่วย	37	7	9	8
นายชันจรรย์ แจ่มสว่าง	28	8	10	7
นางองอนงค์ แป้นโก้	22	9	4	9
นางสาวชนิดา มานิคกุล	18	10	4	10

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยวิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงแบบชั้นเดียว ซึ่งเป็นการระบุชนชั้นนำในสายตาและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่อยู่ร่วมกัน ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ผลปรากฏว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราหมได้ระบุชื่อบุคคลให้เป็นชนชั้นนำทั้งหมด 23 คน แต่เมื่อพิจารณาคะแนนการระบุตามที่กำหนดไว้แล้วและเมื่อใช้เกณฑ์การจัดกลุ่มชนชั้นนำปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราหมมีจำนวน 10 คน และสามารถแบ่งกลุ่มชนชั้นนำออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำ ซึ่งชนชั้นนำแต่ละกลุ่มมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ชนชั้นนำระดับสูง ชนชั้นนำระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราหมโดยทั่วไปแล้วปรากฏว่า ทั้ง 4 คน ดังกล่าวเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสูงสุดของชุมชน โดยเฉพาะนายครรชิต อ่วมกิจโพธา ดำรงตำแหน่งกำนัน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน และได้รับแต่งตั้งจากราชการ ตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งสูงสุดในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล นายครรชิต อ่วมกิจโพธา จึงเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ (authority) และแหล่งอำนาจมาจากบทบัญญัติของตัวบทกฎหมายจากการที่นายครรชิต อ่วมกิจโพธา เป็นผู้ปกครองสูงสุด จึง

เป็นผู้ที่ดำรงอยู่ ณ จุดศูนย์กลางแห่งอำนาจและสามารถครอบครองทรัพยากรแห่งอำนาจ (source of power) ไม่ว่าจะเป็โดยตำแหน่งประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราง อย่างไรก็ตาม การที่นายกรรชิต อร่ามกิจโพธา ได้รับเลือกเป็นผู้นำสูงสุดในชุมชนก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับเป็นผู้นำของชุมชน ส่วนนายเอนก กล้ายเพ็ญ มีอาชีพรับราชการเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ และนายเฉลิม แจ่มสว่าง ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับนายกรรชิต อร่ามกิจโพธา เพียงแต่ว่าบุคคลทั้งสองดังกล่าวดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในลำดับรอง ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับชนชั้นนำที่มีตำแหน่งในระดับเดียวกันแล้ว การที่บุคคลทั้งสองดังกล่าวได้รับการระบุเป็นชนชั้นนำระดับสูงนั้นเป็นผลมาจากการที่ทั้งนายเอนก กล้ายเพ็ญ และนายเฉลิม แจ่มสว่าง เป็นคนที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับนายกรรชิต อร่ามกิจโพธา และยังเป็นผู้ที่ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีความจริงใจต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถเข้าถึงติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตลอดเวลา บางครั้งเมื่อประชาชนมีภารกิจที่ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่อำเภอบุคคลเหล่านี้ก็จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบติดต่อแทน จากความสัมพันธ์เบื้องต้นและการเป็นคนที่ยกย่องบริการประชาชนและเป็นคนกว้างขวางดังกล่าว จึงทำให้ได้รับการยอมรับและได้รับการระบุคะแนนเป็นชนชั้นนำระดับสูงของชุมชน

ในส่วนของนายบุญมาก บุญช่วย ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับคะแนนจากการระบุจากประชาชนในระดับสูงเช่นกัน ก็เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อความนึกคิดของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ชนชั้นนำระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราง มีอยู่เพียงจำนวนน้อย ซึ่งแต่ละคนเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ยกเว้นนายเอนก กล้ายเพ็ญ ที่มีได้เป็นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่โดยภาพรวมชนชั้นนำก็จะมีลักษณะพิเศษที่เป็นผู้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ

2. ชนชั้นนำระดับต่ำ เป็นประชาชนกลุ่มหนึ่งของชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่าเป็นชนชั้นนำ ชนชั้นนำระดับต่ำเป็นการจัดลำดับระดับของประชาชนทั้งหมดของชุมชน ถือได้ว่าเป็นกลุ่มชนชั้นระดับกลางของชุมชนที่มีสถานภาพหรือการครอบครองทรัพยากรแห่งอำนาจที่สูงกว่าประชาชนทั่วไป แต่ขณะเดียวกันก็ต่ำกว่ากลุ่มชนชั้นนำระดับสูงที่ทำหน้าที่ปกครองชุมชน กลุ่มชนชั้นนำระดับต่ำโดยทั่วไปแล้วจะเป็นตัวแทนของการใช้อำนาจของชนชั้น

นาระดับสูง ชนกลุ่มนี้จึงมักจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของชนชั้นนาระดับสูง และชนชั้นนาระดับต่ำนี้จะมีความสนิทคุ้นเคยกับชนชั้นนาระดับสูง ในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปรางก็เช่นกัน ชนชั้นนาระดับต่ำนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากชนชั้นนาระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นนายสุเทพ เจริญ นายละมุด บุญช่วย นายจันทร์แจ่มสว่าง ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนนางอรอนง แป้นโก๋ และ พ.ต.ต.วิจิตร ขาดิกิจเจริญ เป็นบุคคลที่มีความสนิทสนมกับนายครรชิต อ่วมกิจโพธา ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา ชนชั้นนาระดับนี้โดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนจากนายครรชิต อ่วมกิจโพธา เพราะโดยทั่วไปแล้วชนชั้นนาระดับต่ำนี้จะเป็นทีมงานที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อร่วมมือกันปฏิบัติการกิจ ในความรับผิดชอบของชนชั้นนาระดับสูง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจ หรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ตามระบบราชการที่จัดให้มีขึ้นและมีระเบียบหรือพระราชบัญญัติรองรับอำนาจและหน้าที่

การระบุดัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถระบุดัวชนชั้นนำเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำวิธีการทางสถิติมาช่วยในการจัดกลุ่มชนชั้นนำ ซึ่งผลของการจัดกลุ่มชนชั้นนำในองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนาระดับสูงและชนชั้นนาระดับต่ำ ซึ่งผลปรากฏว่า ชนชั้นนาระดับสูงและชนชั้นนาระดับต่ำนั้น เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในเรื่องต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาตัวชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยพิจารณาจากตำแหน่งที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ปรากฏว่า ชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกับชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งนั้นก็หมายความว่า ผลของการศึกษาถึงแม้จะใช้วิธีการระบุชนชั้นนำที่แตกต่างกัน แต่ผลปรากฏออกมาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

1. นายครรชิต อ่วมกิจโพธา ดำรงตำแหน่ง กำนันและประธานองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นายเอนก กล้ายเพ็ญ ดำรงตำแหน่ง ครู ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
3. นายเฉลิม แจ่มสว่าง ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน และเลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล

4. นายบุญมาก บุญช่วย ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
5. นายสุเทพ เจริญดี ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
6. พ.ต.ต.วิจิตร ชาติกิจเจริญ ดำรงตำแหน่ง สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบลปากน้ำปราบ
7. นายละมุล บุญช่วย ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
8. นายจันทร์รัฐ แจ่มสว่าง ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
9. นางอรอนงค์ แป้นไก่อ ดำรงตำแหน่ง สาธารณสุขตำบล
10. นางสาวชนิดา มานิดกุล ดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงตัวชนชั้นนำที่ระบุด้วยกลุ่มชนชั้นนำด้วยกันแล้ว ผลปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชน และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำที่ระบุด้วยชนชั้นนำเป็นไปในลักษณะเดียวกันคือ เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน และเมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มด้วย pearson correlation พบว่า มีรายละเอียดดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 แสดงการหาค่าสหสัมพันธ์ pearson correlation ของนำหนักคะแนนชนชั้นนำที่
ระบุโดยประชาชนและโดยชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ

ชื่อ	คะแนนที่ระบุ โดยประชาชน (X)	คะแนนที่ระบุ โดยชนชั้นนำ (Y)	X ²	Y ²	Xy
นายครรชิต อร่ามกิจไพธา	161	33	25,921	1,089	5,313
นายเอนก คล้ายเพ็ญ	137	21	18,769	441	2,877
นายเจติม แจ่มสว่าง	112	20	12,544	400	2,240
นายบุญมาก บุญช่วย	83	18	6,889	324	1,494
นายสุเทพ เชิดฉิ่ง	62	12	3,844	144	744
พ.ด.ด.วิจิตร ชาตกิจเจริญ	42	14	1,764	196	588
นายละมุก บุญช่วย	37	9	1,369	81	333
นายชันชารัฐ แจ่มสว่าง	28	10	784	100	280
นางอรอนงค์ แป้นไก่	22	4	484	16	88
นางสาวชนิตา มานิตกุล	18	4	324	16	72
รวม	702	145	72,692	2,807	14,029

$$r = 0.948$$

$$n = 10$$

$$d.f. = 8$$

$$t = 26.545$$

จากตารางผลการศึกษาพบว่า ชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มมีค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่น้อยกว่า 0.01 มีค่า $r = 0.948$ ซึ่งก็เป็นการแสดงว่าชนชั้นนำที่ได้รับการระบุโดยประชาชนและชนชั้นนำที่ได้รับการระบุโดยชนชั้นนำในการให้ชนชั้นนำเลือกบุคคลมาร่วมงานหรือร่วมตัดสินใจในกิจกรรมของชุมชนนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับที่น้อยกว่า .01 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนและชนชั้นนำที่ระบุโดยชนชั้นนำไม่มีความแตกต่างกัน เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อมองถึงความสำคัญของชนชั้นนำในกลุ่มชนชั้นนำด้วยกันแล้วปรากฏว่า ชนชั้นนำคือ นายครรชิต อร่ามกิจไพธา จะเป็นบุคคลที่กลุ่มชนชั้นนำของชุมชนให้

ความสำคัญมากที่สุด โดยได้รับคะแนนการระบุจากชนชั้นนำสูงที่สุดคือ 33 คะแนน ส่วนบุคคลที่ได้รับการยอมรับในระดับรองก็มีลักษณะเช่นเดียวกับชนชั้นนำที่ได้รับการระบุจากประชาชนคือ กลุ่มที่เป็นชนชั้นนำระดับสูงอีก 3 คน ซึ่งมี นายเอนก คล้ายเพ็ญ นายเฉลิม แจ่มสว่าง และ นายบุญมาก บุญช่วย โดยจะมีระดับที่เกาะกลุ่มกันอยู่ จึงถือได้ว่ากลุ่มชนชั้นนำระดับสูงในสาขาของประชาชนและชนชั้นนำระดับสูงในความคิดของชนชั้นนำของชุมชนเป็นกลุ่มเดียวกัน

ชนชั้นนำในระดับรองลงมาในสาขาของชนชั้นนำ พบว่า ในการระบุชนชั้นนำโดยชนชั้นนำนั้น กลุ่มที่ชนชั้นนำถูกระบุมากที่สุดคือ กลุ่มชนชั้นนำที่เป็นคณะกรรมการขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นทีมงานของนายครรชิต อร่ามกิจโพธา ซึ่งแสดงว่าบุคคลที่มีความสำคัญในกลุ่มของชนชั้นนำมีการร่วมกลุ่มกันเฉพาะในกลุ่มของผู้ที่ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในส่วนของ พ.ต.ต.วิจิตร ชาติกิจเจริญ และนายเอนก คล้ายเพ็ญ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ก็เป็นผู้กว้างขวางและเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกับนายครรชิต อร่ามกิจโพธา เช่นกัน

สำหรับเหตุผลของการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ปากน้ำปราณนั้น มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 เหตุผลและลำดับความสำคัญของเหตุผลในการเลือกชนชั้นนำของประชาชนใน
องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราง

หมายเหตุ	ลำดับความสำคัญของเหตุผลการเลือก					
	ลำดับที่ 1	2	3	4	5	6
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
ความร่ำรวย	-	2	1	2	5	1
		(4.0)	(2.0)	(4.0)	(10.0)	(2.0)
ความรู้	34	9	4	2	1	-
	(68.0)	(18.0)	(8.0)	(4.0)	(2.0)	
ปฏิบัติตามประเพณี	8	23	13	4	1	-
	(16.0)	(46.0)	(26.0)	(8.0)	(2.0)	
ทำประโยชน์ให้ส่วนรวม	5	10	27	7	1	-
	(10.0)	(20.0)	(54.0)	(14.0)	(2.0)	
ช่วยเหลือเวลาเดือดร้อน	2	4	5	34	2	-
	(4.0)	(8.0)	(10.0)	(68.0)	(4.0)	
มีอำนาจหรืออิทธิพล	-	-	-	-	2	3
					(4.0)	(6.0)
อื่น ๆ *	-	1	-	-	-	-
		(2.0)				
ไม่ระบุ	-	-	-	2	38	46
				(4.0)	(76.0)	(92.0)

* อื่น ๆ หมายถึง ความเป็นเพื่อน สนิทสนม คู่กันเคยกัน

จากตารางผลการศึกษานี้พบว่า เหตุผลของการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณที่มีความสำคัญอันดับแรก โดยประชาชนเลือกเพราะเป็นบุคคลที่มีความรู้มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 68.0 ส่วนความสำคัญอันดับรองคือ เป็นบุคคลที่ปฏิบัติตามประเพณีชุมชน เป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้ส่วนรวมและสามารถให้ความช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนตามลำดับ โดยคิดเป็นร้อยละ 16.0, 10.0 และ 4.0 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลที่มีความสำคัญในอันดับที่ 2 ประชาชนให้ความสำคัญแก่เหตุผลว่าเป็นบุคคลที่ปฏิบัติตามประเพณีชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.0 เหตุผลความสำคัญอันดับที่ 3 ประชาชนให้ความสำคัญแก่บุคคลที่ทำประโยชน์ให้ส่วนรวมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.0 อันดับที่ 4 ประชาชนให้ความสำคัญแก่บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือเวลาที่เดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 68.0

จะเห็นว่าการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณนั้น ประชาชนเลือกเพราะเห็นว่า ชนชั้นนำเป็นบุคคลมีความรู้ เป็นบุคคลที่ปฏิบัติตามประเพณีชุมชน เป็นบุคคลที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และเป็นบุคคลที่ช่วยเหลือเขาได้ยามเดือดร้อน ส่วนความร่ำรวยและการเป็นผู้ที่แสดงตัวว่าเป็นผู้มีอำนาจหรืออิทธิพล ประชาชนให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

จากการระบุด่วนชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ กล่าวโดยสรุปได้ว่าผลของการระบุด่วนทั้ง 3 วิธี มีคนเพียงจำนวนน้อยที่ได้รับการยอมรับและยกย่องให้เป็นชนชั้นนำของชุมชน บุคคลที่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำนั้นทั้งหมดเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญทั้งหมด และเมื่อจัดกลุ่มชนชั้นนำภายในองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณออกเป็นชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำนั้นปรากฏว่า เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณแทบทั้งสิ้น

อนึ่ง จากการใช้วิธีการระบุด่วนชนชั้นนำทั้ง 3 วิธี ผลของการระบุด่วนชนชั้นนำแต่ละวิธีปรากฏว่า ไม่ว่าจะใช้วิธีการระบุด่วนชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง หรือวิธีการระบุด่วนชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่ง หรือวิธีการระบุด่วนชนชั้นนำโดยพิจารณาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บุคคลที่เป็นชนชั้นนำเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน ไม่ปรากฏถึงความแตกต่างของชนชั้นนำแม้จะใช้วิธีการระบุด่วนชนชั้นนำที่แตกต่างกันก็ตาม

ผลการระดมเงินนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกก้ง

จากการใช้วิธีการระดมตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกก้ง โดยใช้แบบสอบถาม และคำนวณคะแนนตามขั้นตอน สามารถแสดงผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนครั้งการระดมผู้นำนักคะแนน อันดับที่ ของชนชั้นนำที่ได้รับการระดม โดยประชาชนและโดยชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกก้ง

ชื่อ	ระดมโดยประชาชน			ระดมโดยชนชั้นนำ		
	จำนวนครั้ง	คะแนน	อันดับที่	จำนวนครั้ง	คะแนน	อันดับที่
นายสุรินทร์ นิลคำ	39	163	1	10	45	1
นายสมชาย กลิ่นคำกู	38	141	2	8	30	2
นายถวิล ดอกยี่ฮุ่น	31	112	3	6	18	3
นายบุญชู นิลนวล	26	84	4	6	14	4
นายวสันต์ เผ่าพันธ์	22	59	5	4	10	5
นางศิริพร เผ่าพันธ์	18	40	6	4	9	6
นายเล็ก หลิมเล็ก	17	36	7	3	6	8
นายวินิตย์ พวงทอง	15	27	8	3	9	7
นายหวย หมู่เกลี้ยง	10	19	9	1	3	9
นายเล็ก บุญญะवाल	10	18	10	1	1	12
นายคุม เจียมใจ	4	11	11	2	2	10
นายฉลอง เทชรแดง	3	9	12	1	2	11
นายประสิทธิ์ ทองคำ	3	8	13	1	1	13
นายชาติรี สายน้ำเขียว	2	4	15	-	-	-
นางจันทร์เทัญ ฤมมา	2	5	14	-	-	-
นางสุทิ โพธิ์เสริมรุ	1	1	21	-	-	-
นายประเสริฐ ถิ่นอินวงศ์	1	2	17	-	-	-
นายเกตุ พรหมณี	1	2	18	-	-	-
นายสำเริง จุลพรหม	2	2	19	-	-	-
นายศักดิ์ดา ชุมวิษาการ	1	1	22	-	-	-
นายวินาย เกตุพรหม	2	3	16	-	-	-
นายสมจิตต์ วงศ์สวัสดิ์	1	2	20	-	-	-
นางอารีย์ จารุภูมิ	1	1	23	-	-	-

จากตารางผลการศึกษพบว่า ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง มีบุคคลที่ได้รับการระบุตัวเป็นชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง จำนวน 23 คน มีน้ำหนักคะแนน จากสูง-ต่ำ ตามลำดับ และเมื่อจัดกลุ่มชนชั้นนำโดยการใช้วิธีการทางสถิติในการจัดลำดับกลุ่ม ประเภทของบุคคลออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการจัดแบ่งกลุ่มเกรดคะแนน ที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ระดับ 0.90 และมีช่วงชั้นระหว่างแต่ละเกรดมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานที่ระดับ 1.1

ผลจากการใช้เกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำ ระดับสูง คือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด A ซึ่งมีคะแนนอยู่ในช่วงตั้งแต่ 81.94 คะแนน ถึง คะแนนสูงสุดคือ 163 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ของบุคคลที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด และบุคคลเป็นชนชั้นนำระดับต่ำ คือ บุคคลที่มีระดับคะแนนเป็นเกรด B ซึ่งมีคะแนนอยู่ในช่วงตั้งแต่ 23.67 คะแนน ถึง 81.94 คะแนน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ของจำนวนบุคคลที่ถูกระบุเป็นชนชั้นนำทั้งหมด ส่วนบุคคลที่ได้รับการระบุคะแนนในระดับเกรด C ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่า 23.67 คะแนน การศึกษาครั้งนี้จัดเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับ เป็นชนชั้นนำทั้งหมด ดังนั้น ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำขององค์การบริหารส่วน ตำบลวังก้ง มีจำนวนทั้งสิ้น 8 คน ซึ่งมีรายนาม คะแนน และลำดับที่ของการได้รับการระบุโดย พิจารณาจากชื่อเสียงจากการระบุโดยประชาชน ดังปรากฏตามตารางที่ 4.6 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 ราชานาม คะแนน ลำดับ ของชนชั้นนำที่ได้รับการระบุโดยประชาชน และโดยชนชั้นนำในองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง หลังการใช้วิธีการทางสถิติในการจัดลำดับกลุ่ม

ราชานาม	ระบุโดยประชาชน		ระบุโดยชนชั้นนำ	
	คะแนน	ลำดับ	คะแนน	ลำดับ
นายสุรินทร์ นิลคำ	163	1	45	1
นายสมชาย กลิ่นล้าภู	141	2	30	2
นายถวิล คอกย์สุน	112	3	18	3
นายบุญชู นิลนวล	84	4	14	4
นายวสันต์ เผ่าพันธุ์	59	5	10	5
นางศิริพร เผ่าพันธุ์	40	6	9	6
นายเล็ก หลิมเล็ก	36	7	6	8
นายวินิตซ์ พวงทอง	27	8	9	7

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยวิธีการระบุตัวชนชั้นนำ โดยพิจารณาจากชื่อเสียงแบบชั้นเดียว เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ว่าในสายตาของประชาชนนั้นใครคือ ชนชั้นนำ ปรากฏว่า ประชาชนเสนอชื่อชนชั้นนำมาทั้งหมดจำนวน 23 คน แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่า สามารถแบ่งกลุ่มชนชั้นนำออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำ ซึ่งชนชั้นนำแต่ละกลุ่มมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ชนชั้นนำระดับสูง ตามลักษณะการแบ่งกลุ่มชนชั้นนำ ชนชั้นนำระดับสูงมี 4 คน คือ นายสุรินทร์ นิลคำ (ผู้ใหญ่บ้าน) นายสมชาย กลิ่นล้าภู (ผู้ใหญ่บ้าน) นายถวิล คอกย์สุน (กำนันและผู้ใหญ่บ้าน) นายบุญชู นวลนวล (ผู้ใหญ่บ้าน) เมื่อพิจารณากลุ่มชนชั้นนำระดับสูง พบว่าเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชนทั้ง 4 คน โดยเฉพาะนายสุรินทร์ นิลคำ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญในชุมชนและเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามระบบราชการ รวมถึงการที่นายสุรินทร์มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีมาก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง นายสุรินทร์จึงเป็นศูนย์กลางของอำนาจตามอำนาจหน้าที่ที่ประชาชนยกย่องและให้ความสำคัญ เมื่อพิจารณาจากคะแนนการระบุชนชั้นนำจากการสอบถามประชาชนในชุมชนว่าใครคือชนชั้นนำของชุมชน ประชาชนระบุให้นายสุรินทร์ นิลคำ เป็นชนชั้นนำที่มีคะแนนมากที่สุด ผล

ของการระบุคะแนนดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนจะให้การยอมรับในค่านายสุรินทร์ว่า เป็นชนชั้นนำที่มีความสำคัญมากคนหนึ่ง ส่วนนายดวิล คอกยี่ฮุ่น ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสูงคนหนึ่งและได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำในสายตาของประชาชน นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งประธานองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาภายในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะในส่วนของคณะกรรมการบริหาร แต่เมื่อเทียบกับในอดีต นายดวิลจะได้รับคะแนนสูงที่สุดทั้งจากภาพพจน์และบทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล แต่สาเหตุที่มีคะแนนในระดับรองลงมา เนื่องจากการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทำให้บทบาทนำในองค์การบริหารส่วนตำบลร่วงลงลงไป ด้วย สำหรับนายบุญชู นิลนวล และนายสมชาย กลิ่นสำภู เป็นผู้ที่เสียคะแนนเพื่อส่วนรวม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ประชาชนมักจะติดต่อผ่านให้บุคคลทั้งสองด้วย โดยจากการปฏิบัติดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีความชอบพอใจลักษณะนิสัยใจคอ และความเสียสละ เลยยกย่องให้นายบุญชู นิลนวล และนายสมชาย กลิ่นสำภู ให้เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของชุมชน

2. ชนชั้นนำระดับต่ำ จากการระบุชนชั้นนำของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง มีชนชั้นนำที่จัดกลุ่มเป็นชนชั้นนำระดับต่ำมี 4 คน คือ นายวสันต์ เผ่าพันธ์ (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล) นางศิริพร เผ่าพันธ์ (คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล) นายเล็ก หลิมเล็ก (ผู้ใหญ่บ้าน) นายวินิตย์ พวงทอง (ผู้ใหญ่บ้าน) จะเห็นว่าชนชั้นนำระดับต่ำนี้เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรองจากชนชั้นนำระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพและตำแหน่งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ลักษณะของชนชั้นนำระดับต่ำ พบว่า มีลักษณะโดยทั่วไปคือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบล และผู้ที่เป็นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง ซึ่งได้รับการยอมรับจากประชาชนตามคำนิยม และคุณงามความดีที่สร้างไว้และยังเป็นคนที่มีคุณธรรม ประชาชนเคารพนับถือ รวมถึงการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้งจนมีการพัฒนาทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้บุคคลเหล่านี้ยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประธานองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบัน และตัวประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็ให้การเคารพความสามารถของบุคคลเหล่านี้

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง ซึ่งเป็นวิธีการรวมความคิดเห็นของประชาชนว่าในสายตาของประชาชนในชุมชนนั้นใครคือ ชนชั้นนำ ผลของการระบุปรากฏว่าชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้งมีจำนวน 8 คน และได้จัดกลุ่มชนชั้นนำออกเป็นสองกลุ่มคือ ชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า ชนชั้นนำระดับสูงเป็นบุคคล

ถ้าัญของชุมชนทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อนองที่ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันพบว่า ชนชั้นนำระดับสูงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำปรากฏว่า เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในระดับรองจากชนชั้นนำระดับสูง มีตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลและระดับรอง และเป็นผู้นำที่มีอำนาจและบารมีที่ประชาชนในชุมชนให้การยกย่องให้เป็นชนชั้นนำและเป็นชนชั้นนำที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมากกลุ่มหนึ่ง

การระบุดัชนชั้นนำโดยพิจารณาจากตำแหน่งขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ผลจากการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มชนชั้นนำที่กำหนดจากการที่บุคคลดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันพบว่า เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกับชนชั้นนำที่ได้มาจากการระบุดัชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง กล่าวคือ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

1. นายสุรินทร์ นิตคำ ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นายสมชาย กลิ่นถ้ำ ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
3. นายถวิล ดอกยี่สุ่น ดำรงตำแหน่ง กำนันและประธานองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายบุญชู นิตนวล ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านและประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
5. นายวสันต์ เผ่าพันธุ์ ดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
6. นางศิริพร เผ่าพันธุ์ ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
7. นายเล็ก หลิมเล็ก ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
8. นายวินิตย์ พวงทอง ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อพิจารณาตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการระบุดัชนชั้นนำโดยใช้วิธีการ ให้บุคคลที่ได้รับเลือกจากประชาชนเป็นชนชั้นนำเป็นผู้เลือกชนชั้นนำที่เป็นผู้ร่วมทีมในการตัดสินใจหรือร่วมทำกิจกรรมภายในชุมชน ปรากฏว่าชนชั้นนำที่ถูกเสนอชื่อเป็นชนชั้นนำโดยกลุ่มชนชั้นนำเป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มชนชั้นนำที่เป็นชนชั้นนำโดยการพิจารณาชื่อเสียง และเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์การบริหารส่วนตำบล โดย

เฉพาะชนชั้นนำที่ถูกเสนอชื่อจากประชาชน และชนชั้นนำที่ถูกเสนอชื่อจากชนชั้นนำปรากฏว่าเป็นกลุ่มเดียวกัน เมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติทางสังคมศาสตร์ โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มด้วย pearson correlation มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงการหาค่าสหสัมพันธ์ pearson correlation ของนำหนักคะแนนชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนและโดยชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกพง

ชื่อ	คะแนนที่ ระบุโดย ประชาชน (X)	คะแนนที่ ระบุโดยชน ชั้นนำ (Y)	X ²	Y ²	XY
นายสุรินทร์ นิลคำ	163	45	26,569	2,025	7,335
นายสมชาย กลิ่นสำภู	141	30	19,881	900	4,230
นายถวิล ดอกยี่สุน	112	18	12,544	324	2,016
นายบุญชู นิลนวล	84	14	7,056	196	1,176
นายวสันต์ เผ่าพันธุ์	59	10	3,481	100	590
นางศิริพร เผ่าพันธุ์	40	9	1,600	81	360
นายเล็ก หลิมเล็ก	36	6	1,296	36	216
นายวินิตย์ พวงทอง	27	9	729	81	243
รวม	662	141	73,156	3,743	16,166

$$r = 0.936$$

$$n = 8$$

$$d.f. = 6$$

$$t = 18.492$$

จากตารางผลการศึกษพบว่า **ชนชั้นนำทั้งสองกลุ่มมีค่าสหสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 มีค่า $r = .936$ ซึ่งนั้นก็แสดงว่าชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนกับชนชั้นนำที่ระบุโดยชนชั้นนำ ไม่มีความแตกต่างกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งชนชั้นนำที่ระบุโดยประชาชนและชนชั้นนำที่ระบุโดยชนชั้นนำ เป็นชนชั้นนำกลุ่มเดียวกัน**

จากการระบุตัวชนชั้นนำโดยกลุ่มชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง เป็นที่สังเกตว่าชนชั้นนำระดับสูงจะเป็นกลุ่มที่ได้รับการระบุมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะนายสุรินทร์ นิลดำ นายสมชาย กลิ่นสำภู นายถวิล ดอกยี่ตู่ และนายบุญชู นิลนวล ส่วนเป็นผู้ที่มีคะแนนการระบุสูงเช่นเดียวกัน ผลจากการระบุดังกล่าว กล่าวได้ว่าชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้งให้ความสำคัญต่อกกลุ่มชนชั้นนำระดับสูงในการเลือกเป็นผู้ร่วมงานหรือร่วมการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ในขณะที่ชนชั้นนำระดับรองนั้นได้รับการระบุชื่อมีคะแนนค่อนข้างต่ำ และมีชนชั้นนำระดับรองคนเดียวที่ได้รับคะแนนน้อยมากคือ นายเล็ก หลิมเล็ก สาเหตุคงเป็นเพราะไม่ค่อยใส่ใจกับปัญหาชาวบ้านมากนัก สภาพร่างกายก็ไม่ดี ขาดทุนทางเศรษฐกิจก็ไม่ดีนัก

สำหรับเหตุผลของการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้งนั้น มีรายละเอียดดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 แสดงเหตุผลและลำดับความสำคัญของเหตุผลในการเลือกชนชั้นนำของประชาชน
ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังค้ง

หมายเหตุ	ลำดับความสำคัญของเหตุผลการเลือก					
	ลำดับที่ 1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	6 (%)
ความร่ำรวย	-	1 (2.0)	2 (4.0)	1 (2.0)	11 (22.0)	4 (8.0)
ความรู้	16 (32.0)	14 (28.0)	12 (24.0)	6 (12.0)	1 (2.0)	-
ปฏิบัติตามประเพณี ชุมชน	10 (20.0)	20 (40.0)	14 (28.0)	4 (8.0)	1 (2.0)	-
ทำประโยชน์ให้ส่วน รวม	17 (34.0)	7 (14.0)	16 (32.0)	7 (14.0)	2 (4.0)	1 (2.0)
ช่วยเหลือเวลาเดือด ร้อน	5 (10.0)	6 (12.0)	4 (8.0)	28 (58.0)	4 (8.0)	1 (2.0)
มีอำนาจหรืออิทธิพล	-	1 (2.0)	1 (2.0)	-	5 (10.0)	-
อื่น ๆ *	1 (2.0)	-	-	1 (2.0)	1 (2.0)	4 (8.0)
ไม่ระบุ	-	-	1 (2.0)	2 (4.0)	25 (50.0)	40 (80.0)

* อื่น ๆ หมายถึง ความเป็นเพื่อน สนิทสนม คู่กันเคยกัน

จากตารางผลการศึกษาพบว่า เหตุผลในการเลือกชนชั้นนำของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อันดับแรกคือ เป็นคนที่เป็นผู้ทำประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุดเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 34.0 อันดับรองคือ เลือกเพราะเป็นบุคคลที่มีความรู้ เป็นบุคคลที่ปฏิบัติตามประเพณีชุมชน และคนที่ช่วยเหลือเวลาเดือดร้อนได้โดยคิดเป็นร้อยละ 32.0 20.0 และ 10.0 ตามลำดับ ส่วนคนที่ร่ำรวยและคนที่มีอำนาจหรืออิทธิพล ประชาชนไม่เลือกในระดับความสำคัญอันดับหนึ่งเลย ส่วนเหตุผลที่มีระดับความสำคัญอันดับที่ 2 นั้น ประชาชนเลือกเพราะเป็นคนที่ปฏิบัติตามประเพณีชุมชนมากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 40.0 เหตุผลที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 ประชาชนให้ความสำคัญแก่บุคคลที่เป็นคนทำประโยชน์ให้ส่วนร่วมมากที่สุด คือคิดเป็นร้อยละ 32.0 และเหตุผลที่มีความสำคัญในอันดับที่ 4 ประชาชนเลือกเพราะเป็นบุคคลที่ช่วยเหลือเขาได้ในเวลาที่เขาเดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 56.0

จะเห็นว่าในองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง ประชาชนเลือกชนชั้นนำแต่ละคนนั้นด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ การที่ชนชั้นนำเป็นคนทำประโยชน์ให้ส่วนรวม เป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่ปฏิบัติตามประเพณีชุมชน เป็นเหตุผลสำคัญในการเลือก ส่วนความร่ำรวยและคนที่แสดงตัวว่าเป็นผู้มีอำนาจและอิทธิพลนั้นประชาชนไม่ใช่เหตุผลในการเลือกบุคคลชั้นนำของชุมชนเลย

โดยสรุปการศึกษาการระบุนชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณและวังก้ง โดยการใช้วิธีการระบุดชนชั้นนำด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน 3 วิธี ผลปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำของทั้งสององค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล้ายคลึงกัน คือ เป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน โดยที่บุคคลชนชั้นนำของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนจำนวนน้อยของชุมชน แต่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญของชุมชน โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับสูง เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญมากขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำ ปรากฏว่า เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรอง

ดังนั้น บุคคลที่เป็นชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ (องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3) และองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง (องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5) มีความคล้ายคลึงกัน คือ เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการศึกษาคงถ่วงขึ้นอันสมมติฐาน คือ “ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจชุมชนระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 กับองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย